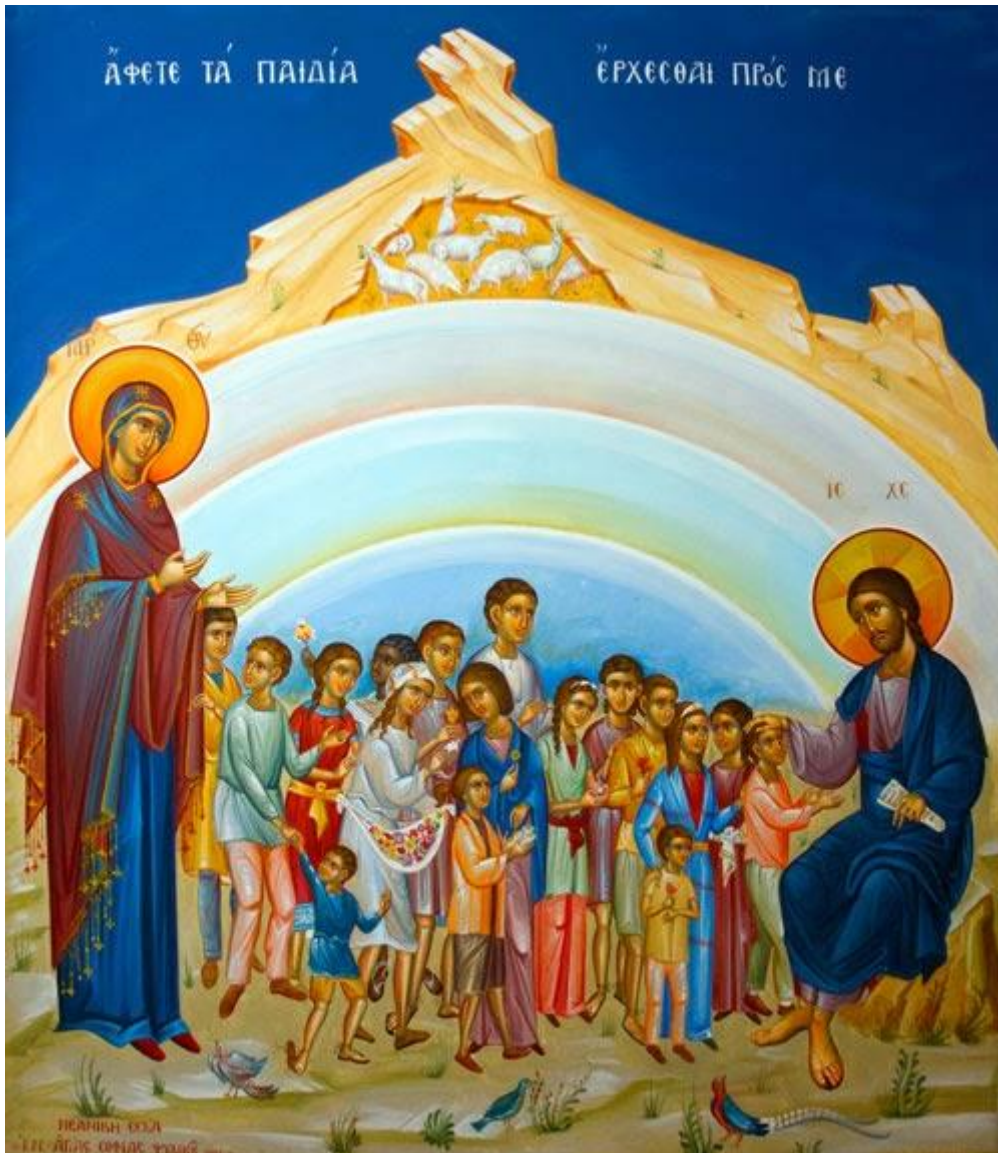

1ο ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ
2018-19

Θέμα : "Τό κατηχητικό στή ζωή μας"

Εἰσαγωγή: Ἄν θέλαμε νά δώσουμε ἕνα ὀρισμό γιά τό κατηχητικό, θά λέγαμε ὅτι εἶναι: Ἡ συστηματική προσπάθεια τῆς Ἐκκλησίας μας νά διδάξει τὰ πιστά μέλη τῆς τίς βασικές δογματικές ἀλήθειές της, ἐντάσσοντας τὰ ταυτόχρονα στή μυστηριακή καί ἐνοριακή ζωή της. Γιά τόν λόγο αὐτό εἶναι σημαντικό τὰ παιδιά νά διδάσκονται μέ ἀπλό καί καταληπτό τρόπο ἱστορίες τῆς Παλαιᾶς καί Καινῆς Διαθήκης, τοὺς Βίους τῶν Ἁγίων κ.λ.π ἀλλά ἐντάσσοντας παράλληλα καί διδασκαλία τῆς Λειτουργικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας.

Λίγα λόγια για τόν τρόπο δομῆς ἑνός κατηχητικοῦ μαθήματος: Ἐνα μάθημα στό κατώτερο κατηχητικό θά χρειαστεῖ κάποια προετοιμασία ἀπό τήν πλευρά τοῦ κατηχητή γιά νά δημιουργήσει ἕνα εὐχάριστο - ἑλκυστικό περιβάλλον γιά τούς μικρούς μαθητές. Στήν προσπάθειά του αὐτή καλό θά ἦταν νά δημιουργήσει ἐξαρχῆς ἕνα πρωτότυπο ἀτομικό παρουσιολόγιο κάθε παιδιοῦ ὅπου θά μπορεῖ τό ἴδιο τό παιδί νά βάζει τήν παρουσία του (π.χ ἕνα αὐτοκόλλητο). Ὁ τρόπος αὐτός ἐνθαρρύνει τά παιδιά νά ἔρχονται στό κατηχητικό ἔχοντας ἕναν καλό ἀνταγωνισμό γιά νά κερδίσουν καί κάποιο δῶρο στό τέλος τῆς χρονιάς ὡς τά παιδιά μέ τίς περισσότερες παρουσίες καί μποροῦν νά ἔχουν, ἐπίσης, τά ἴδια τήν αἴσθηση γιά τίς παρουσίες πού ἔχουν. Ἀκόμη, ὁ κατηχητής καλό εἶναι νά ἔχει ἐτοιμάσει ἕναν ἀτομικό φάκελο μέ τήν βασική προσευχή καί τά τραγούδια πού ἔχει σκοπό νά διδάξει μέσα στήν χρονιά. Ὁ φάκελος μπορεῖ νά ἐμπλουτίζεται συνεχῶς μέ ἐπιπλέον ὑλικό. Τέλος ἕνα μικρό μπλόκ σημειώσεων εἶναι χρήσιμο γιά τό κάθε παιδί γιά τά συνθήματα καί τίς ἀνακοινώσεις.

Ἐνα μάθημα μπορεῖ νά δομηθεῖ ὡς ἑξῆς:

- A) Τραγούδι - Εἰσαγωγικό παιχνίδι - Παρουσίες
- B) Προσευχή ἑναρξης
- Γ) Ἀφόρμηση - Διήγηση - Ἐπεξεργασία - Σύνθημα
- Δ) Ἔργασία γιά τό σπίτι
- E) Ἀπό τήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας
- ΣΤ) Προσευχή λήξης
- Z) Παιχνίδι λήξης - κέρασμα

A) Τραγούδι - Εἰσαγωγικό παιχνίδι - Παρουσίες

B) Προσευχή ἑναρξης

Ἡ προσευχή ἑναρξης εἶναι καλό νά ὑπάρχει καί νά διαβάζεται κατά καιρούς ἀπό τόν κατηχητή καί μεταφρασμένη.

Εὐλογητός εἶ, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ πανσόφους τους ἀλιεῖς ἀναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τό Πνεῦμα τό ἅγιον, καί δι' αὐτῶν τήν οἰκουμένην σαγηνεύσας· φιλάνθρωπε, δόξα σοί.

μετάφραση

Εὐλογημένος ἄς εἶσαι Χριστέ Θεέ μας, Σὺ πού ἀνέδειξες πάνσοφους τοὺς ἀγράμματους ψαράδες, ἀφοῦ ἔστειλες σέ αὐτούς τό Ἅγιό Σου Πνεῦμα. Καί μέ αὐτούς τράβηξες κοντά Σου ὅλη τήν οἰκουμένη, ὅπως ἡ σαγήνη τῶν ψαράδων μαζεύει ὅλα τὰ ψάρια. Δόξα σέ Σένα φιλάνθρωπε Κύριε γιά ὅλα.
«Βασιλεῦ Οὐράνιε, Παράκλητε, τό Πνεῦμα τῆς ἀληθείας...»

Ἐδῶ μποροῦν νά προστεθοῦν ψαλμοὶ ὅπως Ἀπολυτίκιον τοῦ Ναοῦ ἢ κάποιος ὕμνος τῆς Παναγίας.

Γ) Αφόρμηση - Διήγηση - Έπεξεργασία - Σύνθημα

Για την έναρξη της κατηχητικής χρονιάς προτείνεται ένα θέμα που να αφορά την αξία του λόγου του Θεού και επομένως την σημασία του κατηχητικού σχολείου. Τα παιδιά πρέπει να καταλάβουν τον λόγο που έρχονται στο κατηχητικό, τι θα ακούσουν όλη τη χρονιά, και να νιώσουν πιο κοντά στον Χριστό και στην Έκκλησία.

Αφόρμηση: Την αφορμή για το θέμα μπορεί να δώσει μία εικόνα του Χριστού με τα μικρά παιδιά κοντά του.

Π.Χ

Έρώτηση: Τι δείχνει αυτή η εικόνα παιδιά; Πώς πιστεύετε ότι βρέθηκαν τόσα παιδιά κοντά στον Χριστό; Γιατί ήθελαν να ακούσουν τα λόγια Του τόσο άνθρωποι; Τι να ένιωθαν τα παιδιά κοντά στον Χριστό; Εμείς πού μπορούμε να βρούμε τον Χριστό;

Διήγηση: Άς μεταφερθοῦμε νοητά για λίγο παιδιά σε εκείνη την εποχή που ζούσε ο Χριστός μας στη γῆ. Κάπου εκεί στην θάλασσα της Γαλιλαίας, είδε δυό αδέρφια. Τόν Σίμωνα, που αργότερα ονόμασε Πέτρο, και τόν Άνδρέα, τόν αδερφό του, οί όποίοι ἔριχναν τά δίχτυα στην θάλασσα γιατί ἦταν ψαράδες. Τότε τούς λέει: Ἀκολουθήστε με, καί θά σᾶς κάνω ψαράδες ἀνθρώπων. Δηλαδή μέ τόν Θεῖο λόγο μου θά φέρνετε κοντά μου τούς ἀνθρώπους, καί θά εἶναι τόσοι πολλοί αὐτοί που θά πιστεύουν σέ Μένα σάν τά ψάρια που πιάνονται στά δίχτυά σας τώρα. Αὐτή ἦταν μία κλήση τοῦ Χριστοῦ στους μαθητές. Δηλαδή, ἦταν ἓνα κάλεσμα που τούς ἔκανε, ἄς ποῦμε ἦταν μία

πρόσκληση να γίνουν μαθητές Του και να Τόν ακολουθήσουν στο μεγάλο Του έργο για την σωτηρία του κόσμου.

Λίγο πιο πέρα βρήκε άλλους δυο αδερφούς. Τόν Ίακωβο, τον γιό του Ζεβεδαίου και τον Ίωάννη, τον αδερφό του, οι οποίοι έτοιμαζαν τα δίχτυα τους μαζί με τον πατέρα τους μέσα στο καράβι. Ο Χριστός μας παιδιά τους κάλεσε κι αυτούς όπως τον Πέτρο και τον Ανδρέα. Κι αυτοί όταν άκουσαν τον Κύριο και διδάσκαλο, Τόν Χριστό δηλαδή να τους προσκαλεί, άφησαν τα δίχτυα τους άμέσως και έτρεξαν να Τόν ακολουθήσουν.

Βλέπετε, παιδιά, οι πρώτοι μαθητές Του Χριστού πώς ανταποκρίθηκαν στην πρόσκλησή Του; Δεν άρνήθηκαν την πρόσκληση αλλά έτρεξαν πίσω Του για να βρίσκονται πάντα κοντά Του. Εκεί ένιωθαν ότι βρίσκετε ή Αλήθεια και ή Εύτυχία. Τίποτα άλλο δεν είχε τόση αξία για αυτούς παρά ή σωτηρία της ψυχής τους. Ήθελαν να μάθουν Τόν λόγο Του, δηλαδή τα Θεία λόγια Του που ήταν τόσο γλυκά. Ήθελαν να μάθουν ποιός είναι ο Θεός, τί έκανε και κάνει για μās, πώς θα είμαστε κοντά Του, τί χρειάζεται να κάνουμε για να πāμε στην Ούρανια Βασιλεία Του, Τόν Παράδεισο και άλλα πολλά.

Λοιπόν, τότε κάλεσε ο Χριστός τους μαθητές Του ο ίδιος. Σήμερα έμās τους ανθρώπους μās καλεί και πάλι. Μās προσκαλεί και έμās να ακούσουμε τον λόγο Του, να Τόν γνωρίσουμε, να Τόν πλησιάσουμε και αν θέλουμε να Τόν ακολουθήσουμε. Να τηρήσουμε, δηλαδή, τα λόγια Του σε όλη μας τη ζωή για να είναι ο Χριστός οδηγός, προστάτης μας, βοηθός μας και το πιο σημαντικό, να είναι Πατέρας μας και φίλος μας.

Πώς μās προσκαλεί τώρα ο Χριστός, αφού δεν Τόν βλέπουμε με τα μάτια μας; Μās προσκαλεί, παιδιά, όταν ακούμε κάποιον να μās λέει "έλα" στο κατηχητικό να ακούσεις τα λόγια Του Χριστού. Ναι, παιδιά, αυτή είναι μία πρόσκληση ενός ανθρώπου διαφορετικού σε κάθε έναν που στέλνει ο Θεός για να Τόν προσκαλέσει να μάθει Τόν θείο Λόγο Του!

Έδω, στο κατηχητικό, μαθαίνουμε για την διδασκαλία Του Χριστού, για Τους Αγίους Του, δηλαδή τους μαθητές Του σε όλους τους αιώνες μέχρι σήμερα. Έτσι και τους Αγίους μας, τους κάλεσε ο Χριστός και αυτοί άκουσαν τα λόγια του και τα τηρήσαν στή ζωή τους και τώρα είναι εύτυχισμένοι και χαρούμενοι κοντά Του στον Ούρανό.

(έδω αν έχουμε χρόνο μπορούμε να εξιστορήσουμε περιληπτικά την ζωή ενός Αγίου μικρής ηλικίας)

Έπεξεργασία: Έμείς θέλουμε παιδιά να ακολουθήσουμε Τόν Χριστό; Τί θα απαντήσουμε έμείς; Θέλουμε να έρχόμαστε στο κατηχητικό μας κάθε φορά και να κερδίσουμε όλα τα δώρα που μās υπόσχεται ο Θεός;

Για να δούμε, όμως παιδιά, τί δυσκολίες μπορεί να συναντήσουμε στην προσπάθειά μας να έρχόμαστε κάθε φορά στο κατηχητικό μας.

Κάποια στιγμή ο πονηρός και κακός διάβολος που δεν θέλει καθόλου να κάνουμε το θέλημα του Θεού μας και ζηλεύει που μās βλέπει να ακολουθούμε Τόν Χριστό και όχι αυτόν, θα θελήσει να κάνει κάποιες πονηριές και να μās βάλει κάποιες σκέψεις στο μυαλό για να μην έρχόμαστε στο καλό μας κατηχητικό. Να τί πονηριές μπορεί να κάνει... γι' αυτό και λέγεται και πονηρός. Θα μās βάλει για παράδειγμα τις παρακάτω σκέψεις:

Γιατί να πάω στο κατηχητικό; Άλλωστε έχω σημαντικότερα πράγματα να κάνω εκείνη την ώρα.

Τί θα άπαντήσουμε σ' αυτήν τήν σκέψη παιδιά;
Γιά νά σκεφτοῦμε παιδιά... ὑπάρχει κάτι πιό σημαντικό άπό τόν ἴδιο τόν Θεό;
Βλέπουμε πώς ό Ἰάκωβος καί ό Ἰωάννης άφησαν τήν δουλειά τους, τά δίχτυα
τους καί έτρεξαν νά άκολουθήσουν Τόν Χριστό. Ἔτσι κι έμεῖς άς σκεφτοῦμε
πώς όλα τά άλλα ὅπως χοροί, άθλήματα κ.λ.π. μποροῦν νά περιμένουν... Ἐμεῖς
άς τρέξουμε στήν άγκαλιά τοῦ Χριστοῦ πού σάν κι Αὐτόν πουθενά δέν θά
βροῦμε. Ὄταν άγαποῦμε κάποιον θέλουμε νά εἶμαστε κοντά Του, ἔτσι δέν
εἶναι; κι έμεῖς πού άγαπᾶμε τόν Χριστό μας άς ἔρθουμε κοντά Του, άς ἔρθουμε
στό κατηχητικό καί ό Θεός πού τόσο πολύ μᾶς άγαπᾶ θά χαίρετε νά μᾶς
βλέπει νά τρέχουμε νά άκούσουμε τά λόγια Του. Θά μᾶς βλέπει πού θά
κοιτᾶμε τό ρολόι καί θά άγωνιοῦμε νά φτάσει ἡ ὠρα νά άφήσουμε ὅ,τι
κάνουμε καί νά τρέξουμε κοντά Τοῦ ὅπως οἱ πρῶτοι μαθητές!

Γιατί νά πάω στό κατηχητικό; Μεγάλωσα πιά. Θά μέ κοροϊδεύουν οἱ φίλοι μου!
Ἐδῶ τί λέτε νά άπαντήσουμε παιδιά;

Βέβαια καί μεγάλωσα! Μά άκόμα καλύτερα! Ἔτσι θά καταλαβαίνω καλύτερα
τόν Πάνσοφο λόγο Τοῦ Θεοῦ. Μήπως οἱ μαθητές τοῦ Χριστοῦ, οἱ Ἄγιοι ἦταν
μόνο μικροί; Ὁχι ἦταν άπό όλες τίς ἡλικίες. Καί ὅσον άφορᾶ τό άν θά μέ
κοροϊδεύουν οἱ φίλοι μου, πρέπει νά σκεφτῶ καλύτερα άν πρέπει νά μέ
νοιάζουν τά λόγια αὐτῶν πού μέ κοροϊδεύουν. Εἶναι άραγε φίλοι μας αὐτοί
πού θέλουν νά άφήσουμε τόν Χριστό; Εἶναι άραγε φίλοι μας καί μᾶς άγαποῦν
πραγματικά αὐτοί πού θέλουν νά μήν μάθουμε τήν ἀλήθεια, νά μήν τηροῦμε
τά λόγια του Θεοῦ καί τελικά νά κινδυνεύσουμε νά χάσουμε τόν Παράδεισο;
Νά χάσουμε τόν Χριστό;

Ἄλλωστε άς άναρωτηθοῦμε τί μας προσφέρει ἡ φιλία μας μέ ανθρώπους πού
δέν άγαποῦν τόν Θεό; Τί άξιο νά μιμηθοῦμε ἔχει ἡ ζωή τους;

Κάποια γκράφιτι στούς δρόμους γράφουν : "ΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΘΕΟΣ ΤΗΝ ΒΑΨΑΜΕ
ΟΛΟΙ". Γιατί, λοιπόν, νά άκολουθήσουμε ανθρώπους χωρίς πίστη πού ἡ ζωή
τους δέν ξέρουμε ποῦ ὀδηγεῖ; Ἄς άκολουθήσουμε τόν άσφαλή δρόμο τῶν
Ἄγιων μας, τούς βίους τῶν ὁποίων άκοῦμε κάθε ἔβδομάδα στό κατηχητικό μας
καί οἱ ὁποῖοι γίνονται ὁδοδείκτες γιά ὅλους μας!

-Γιατί νά πάω στό κατηχητικό; Ἄφοῦ τά ξέρω αὐτά, τά ἔχω άκούσει πολλές
φορές!

«Ὅπως γιά τό σῶμα χρειάζεται τροφή καθημερινά γιά νά ζήσει καί ποτέ δέν
λέει: Ἔφαγες χθές, δέν χρειάζεται νά φᾶς καί σήμερα..., ἔτσι καί ἡ ψυχή! Ἡ
ψυχή θέλει τήν τροφή της γιά νά ζεῖ καί ἡ τροφή της εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ!
Ἄς τό σκεφτοῦμε λίγο... κάθε τόσο ξεχνοῦμε τίς έντολές τοῦ Θεοῦ,
άπομακρυνόμαστε άπό τήν άγάπη του, ό κόσμος μᾶς παρασύρει... Πῶς θά
κρατηθοῦμε; Στό κατηχητικό μας κάνουμε τόν άνεφοδιασμό μας! Παίρνουμε
τήν τροφή πού θά χρειαστοῦμε γιά τήν ἔβδομάδα πού θά άκολουθήσει! Πόσο
άναπαύεται ἡ ψυχή μας καί πόσο στηρίζεται! Καί άπό τήν ἄλλη, πλέον τά
σχολεῖα μας μαθαίνουν ἔλάχιστα πράγματα γιά τήν Πίστη μας... καί ό πλοῦτος
τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι άνεξάντλητος!

Αὐτές καί ἄλλες σκέψεις καί ἔμπόδια μπορεῖ ἔμφανιστοῦν στόν δρόμο μας
μέσα στήν χρονιά στήν προσπάθειά μας νά ἔρχομαστε ἀνελλιπῶς στό
κατηχητικό μας. Ὅμως έμεῖς άς ποῦμε ἕνα μεγάλο "STOP" σέ όλα αὐτά πού
μᾶς άπομακρύνουν άπό τήν Ἄγάπη τοῦ Θεοῦ!

Παιδιά νά σᾶς πῶ καί ἓνα μεγάλο μυστικό; Ἄν ἐρχόμαστε στό κατηχητικό μας θά κερδίσουμε καί μία πολύτιμη πυξίδα! Ξέρετε ποιά εἶναι αὐτή; εἶναι ἡ πυξίδα τοῦ Χριστοῦ! Μὲ αὐτήν δέν θά χάσουμε τόν δρόμο μας ποτέ! Ἐλάτε νά τὴν γνωρίσετε!

Καλή μας ἀρχή καί καλόν Ἄγωνα!

Σύνθημα χρονιάς: “Ὁ Χριστός μὲ περιμένει μὲ ἀνοιχτή τὴν Ἀγκαλιά Του στό Κατηχητικό μου!”

Δ) Ἔργασία γιὰ τὸ σπίτι

Ἐδῶ σέ αὐτὸ τὸ σημεῖο καλὸ εἶναι νά δώσουμε τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ μὲ τὰ παιδιὰ γύρω Του μαζί μὲ ἓνα χαρτονάκι. Τὰ παιδιὰ θά ἔχουν νά κολλήσουν στό σπίτι τους τὴν εἰκόνα στό χαρτονάκι καί νά τὸ ἔχουν σάν μικρὸ καδράκι στό γραφεῖο τους. Στὸ κάτω μέρος μπορούμε νά γράψουμε καί τὸ σύνθημά μας γιὰ νά θυμοῦνται τὰ παιδιὰ ὅλη τὴν χρονιά τὸ σύνθημα: “Δέν θά ἀπουσιάσω ἀπὸ τὸ κατηχητικό μου! Μὲ περιμένει ὁ Χριστός!”

Ε) Ἀπὸ τὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας

(Σέ αὐτὸ τὸ σημεῖο καλὸ θά ἦταν τὰ παιδιὰ νά ἔρχονται σέ ἐπαφή μὲ τὸν ἐκκλησιαστικὸ χῶρο. Μποροῦμε νά ἐξηγοῦμε στὰ παιδιὰ λίγο λίγο κάθε φορά τὸν χῶρο τοῦ ναοῦ, τὰ ἀντικείμενα καί τοὺς συμβολισμοὺς του. Ἐπίσης, μπορούμε νά ἀσχοληθοῦμε μὲ τὴν τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας καί τὴν ἐπεξήγηση τῆς κάθε πράξης. Ἀκόμα, μπορούμε νά ἀσχοληθοῦμε μὲ τὸ πρόσφορο καί τὴν ἐξήγηση τῆς σφραγίδας κ.ο.κ. Ὅλα αὐτὰ θά ἦταν ὡραῖο νά γίνονται ἐντὸς τοῦ Ναοῦ ἂν ὑπάρχει τέτοια δυνατότητα καί νά διαρκοῦν 5 μὲ 10 λεπτά τὸ πολὺ γιὰ νά μὴν κουράζονται τὰ παιδιὰ) Γιὰ ἀρχὴ μία πρώτη ἐπαφή μὲ τὸν Ναὸ θά μπορούσε νά περιλαμβάνει τὰ παρακάτω:

τὸ Ἱερὸ Βῆμα: στό ἀνατολικὸ ἄκρο τοῦ ναοῦ βρίσκεται πάντα τὸ Ἱερὸ Βῆμα σέ ὑψηλότερο ἐπίπεδο ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπο ναὸ, κατ’ ἐπίδραση τῶν ρωμαϊκῶν βασιλικῶν. Ὁ χῶρος αὐτὸς θεωρεῖται ἱερός, γιατί ἐκεῖ τελεῖται τὸ μυστήριό της Θείας Εὐχαριστίας. Γι’ αὐτὸ ἐπιτρέπεται ἢ εἴσοδος μόνο τῶν κληρικῶν, ἐνῶ στὰ βυζαντινὰ χρόνια εἶχε δικαίωμα νά εἰσέλθει καί ὁ αὐτοκράτορας. Τὸ Ἱερὸ Βῆμα χωρίζεται ἀπὸ τὸν κυρίως ναὸ μὲ τὸ τέμπλο. Στὶς παλαιοχριστιανικὲς βασιλικὲς τὸ τέμπλο ἀποτελοῦνταν ἀπὸ μικροὺς κιονίσκους πού ἐνώνονταν μὲ μαρμάρινα ἢ ξύλινα θωράκια. Ἀργότερα προστέθηκαν οἱ μεγάλες εἰκόνες καί σιγά-σιγά πῆρε τὴ σημερινή του μορφή. Τὸ Ἱερὸ Βῆμα συνδέεται μὲ τὸν κυρίως ναὸ μὲσω τριῶν θυρῶν. Ἀπὸ τὴν κεντρικὴ πύλη, πού ὀνομάζεται Ὡραῖα Πύλη, εἰσέρχονται στό Ἱερὸ μόνο οἱ ἱερεῖς.

ὁ κυρίως ναός: πρόκειται γιὰ τὸ μέρος ὅπου συγκεντρώνονται οἱ πιστοί, προκειμένου νά παρακολουθήσουν καί νά συμμετάσχουν στὰ ἱερά μυστήρια. Γι’ αὐτὸ καί καταλαμβάνει τὴ μεγαλύτερη ἐπιφάνεια τοῦ ναοῦ. Ὁ σολέας εἶναι τὸ μέρος τοῦ κυρίως ναοῦ ὅπου τελοῦνται τὰ μυστήρια καί οἱ διάφορες τελετές. Βρίσκεται μπροστὰ ἀπὸ τὸ Ἱερὸ Βῆμα σέ λίγο ὑψηλότερο ἐπίπεδο ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπο ναὸ καί δυὸ μὲ τρία σκαλοπάτια χαμηλότερα ἀπὸ τὸ Ἱερὸ. Ὁ σολέας στὰ βυζαντινὰ χρόνια ὀνομαζόταν Βῆμα τῶν Ἀναγνωστῶν. Στὸν κυρίως ναὸ ὑπάρχουν ἀκόμα ὁ δεσποτικὸς θρόνος στὰ νότια του σολέα, τὰ ἀναλόγια ὅπου ψέλνουν οἱ ψάλτες καί ὁ ἄμβωνας ἀπ’ ὅπου διαβάζεται τὸ Εὐαγγέλιο (αὐτὰ μπορεῖ νά βρίσκονται μέσα στὸν σολέα ἢ ἀκριβῶς ἔξω ἀπὸ

αὐτόν) καί τέλος τὰ καθίσματα τῶν πιστῶν, τὰ προσκυνητάρια, τὰ μανουάλια γιά τὰ κεριά καί οἱ πολυέλαιοι.

ὁ νάρθηκας ἢ πρόναος: στό δυτικό τμήμα τοῦ ναοῦ βρίσκεται ὁ νάρθηκας, ὁ χῶρος δηλαδή ὅπου σήμερα βρίσκεται τό παγκάρι τοῦ ναοῦ καί πωλοῦνται τὰ κεριά, οἱ λαμπάδες ... Στή βυζαντινή ἐποχή στέκονταν οἱ κατηχοῦμενοι καί οἱ μετανουῶντες πιστοί. Στίς μέρες μας στό χῶρο αὐτό διαβάζεται ἀπό τόν ἱερέα ἡ κατήχηση τοῦ νέου χριστιανοῦ κατά τό μυστήριό της Βάπτισης. Μία μεγάλη θύρα καί ἴσως καί ἄλλες μικρότερες συνδέουν τόν νάρθηκα μέ τόν κυρίως ναό καί μέ τήν αὐλή τοῦ ναοῦ.

ΣΤ) Προσευχή λήξης

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς = Πατέρας μας πού βρίσκεται στους οὐρανούς

Ἁγιασθήτω τό ὄνομά Σου = Ἄς ἁγιασθεῖ τό ὄνομά Σου

Ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου = Ἄς ἔρθει ἡ βασιλεία Σου

Γενηθήτω τό θέλημά Σου = Ἄς γίνει τό θέλημά Σου

ὡς ἐν οὐρανῶ καί ἐπί τῆς γῆς = Ὅπως στόν οὐρανό (ἀπό τούς ἀγγέλους),

ἔτσι καί στή γῆ ἀπό τούς (ἀνθρώπους)

Τόν ἄρτον ἡμῶν τόν ἐπιούσιον = Τό ψωμί μας τό καθημερινό

δός ἡμῖν σήμερον = Δώσε μας σήμερα

Καί ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν = Καί ἄφησέ μας τὰ χρέη μας

(συγχώρησε τίς ἁμαρτίες μας)

ὡς καί ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν = Ὅπως καί ἐμεῖς ἀφήνομε τούς χρεώστες μας (Ὅπως καί ἐμεῖς συγχωροῦμε αὐτούς πού μᾶς ἔφταιξαν)

Καί μή εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν = Καί μή μᾶς βάλεις σέ δοκιμασία

ἀλλά ρῦσαι ἡμᾶς ἀπό τοῦ πονηροῦ = ἀλλά ἀπομάκρυνέ μας ἀπό τό κακό

Ἀμήν = Ἀληθινά

(Στήν προσευχή λήξης μπορούμε νά διαβάσουμε ἐπιπλέον καί μία αὐτοσχέδια προσευχή πού νά εἶναι κατανοητή στά μικρά παιδιά καί νά ἀφορᾷ στό σύνθημα τῆς ἡμέρας.)

Ζ) Παιχνίδι λήξης - κέρασμα

Τό παιχνίδι λήξης εἶναι καλό νά εἶναι μεγάλο καί ἐξωτερικοῦ χώρου ἄν ὑπάρχει δυνατότητα γιά νά ξεκουράζονται καλύτερα τὰ παιδιά.

Ἕνα παιχνίδι πού μπορεῖ νά παιχτεῖ καί μέσα ἀλλά καί ἔξω εἶναι τό κυνήγι τῆς γάτας.

Γιά τό παιχνίδι αὐτό θά χρειαστεῖτε:

Ξυλοκορδέλα, ψαλίδι, μαντήλι, ἐκτυπωμένες κάρτες

Σέ ἓνα ὀριζόντιο μακρῦ κομμάτι ξυλοκορδέλας κρεμᾶμε κάθετες κορδέλες μέ τίς παρακάτω κάρτες γάτας, ποντικιοῦ καί τυριοῦ (τόσες ὅσες τὰ παιδιά καί λίγες παραπάνω). Σέ κάθε κάρτα ἔχουμε βάλει διαφορετικούς πόντους. Οἱ γάτες ἔχουν τούς περισσότερους πόντους καί τὰ παιδιά προσπαθοῦν μέ κλειστά μάτια καί ἓνα ψαλίδι νά κόψουν τήν κορδέλα μέ τήν γάτα. Τήν προσπάθειά τους αὐτήν ἐμποδίζουν δυό παιδιά πού κρατοῦν τίς ἄκρες τῆς ξυλοκορδέλας καί τήν κουνᾶνε πάνω κάτω. Τὰ παιδιά πού θά καταφέρουν νά κόψουν τίς κάρτες μέ τούς περισσότερους πόντους κερδίζουν!

